

A Magyar Köztársaság Legfelsőbb Bírósága a ... Szakszervezete jogtanácsosa által képviselt felperesnek a jogtanácsos által képviselt alperes ellen illetményből levont pénzkövetelés visszafizetése iránt a Szekszárdi Munkaügyi Bíróságon 1.M.361/2009. szám alatt megindított és a Tolna Megyei Bíróság mint másodfokú bíróság 10.Mf.20.074/2009/4. számú ítéletével befejezett perében a jogerős ítélet ellen a felperes részéről előterjesztett felülvizsgálati kérelem folytán - tárgyaláson kívül - meghozta a következő

í t é l e t e t :

A Legfelsőbb Bíróság a Tolna Megyei Bíróság 10.Mf.20.074/2009/4. számú ítéletét hatályon kívül helyezi, a Szekszárdi Munkaügyi Bíróság 1.M.364/2009/5. számú ítéletét megváltoztatja és kötelezi az alperest, hogy tizenöt napon belül fizessen meg a felperesnek 18.810 (tizennyolcezer-nyolcszáztíz) forint tőkeösszeget és annak 2009. március 5-étől a kifizetés napjáig számított, a késedelemmel érintett naptári félét megelőző utolsó napon érvényes jegybanki alapkamattal megegyező késedelmi kamatát. A felperest az elsőfokú eljárási perköltség és illeték megfizetése alól mentesíti.

Kötelezi az alperest, hogy tizenöt napon belül fizessen meg a felperesnek 20.000 (húszezer) forint együttes első-, másodfokú és felülvizsgálati eljárási költséget.

Az együttes első-, másodfokú és felülvizsgálati eljárási illetéket az állam viseli.

I n d o k o l á s

A felperest a Magyar Köztársaság Legfelsőbb Bírósága az Mfv.II.10.345/2007/4., valamint az Mfv.II.10.331/2007/4. számú ítéletében az alperes javára 10.000, illetve 13.000 forint perköltség megfizetésére kötelezte. 2008. szeptember 9-én a T. Magyar Rendőrség Szakszervezete két részletben, összesen 23.000 forintot átutalt az alperes számlájára. Az alperes írásban arról

tájékoztatatta a felperest, hogy miután a tartozás kötelezettje nem a szakszervezet, a teljesítést csak akkor tudja elfogadni, ha a szakszervezet a tartozásátvállalásról nyilatkozik. A felperes válaszfellevelében közölte, hogy a szakszervezet részéről tartozásátvállalás és teljesítés is történt, amit az alperes köteles elfogadni. Az alperes ilyen előzmények után 2008. november 25-én a 23.000 forintot a szakszervezet javára visszautalta, és egyben intézkedett a felperes illetményéből 18.800 forint perköltség és 810 forint kamat levonása iránt.

A felperes az intézkedés ellen szolgálati panaszt, majd annak elutasítását követően keresetet terjesztett elő, amelyben a levont 18.810 forint, késedelmi kamat és perköltség megfizetésére kérte kötelezni az alperest. Egyrészt az illetményből való levonás jogellenességére, másrészt a Ptk. 286. § (1) bekezdésében foglaltakra hivatkozott, amelyre figyelemmel a szakszervezet részéről történő teljesítést az alperes nem volt jogosult visszautasítani.

Az alperes kereseti ellenkérelme szerint a fegyveres szervek hivatásos állományú tagjainak szolgálati viszonyáról szóló 1996. évi XLIII. törvény (Hszt.) 106. §-a, mint a végrehajtás egy speciális formája biztosítja a fegyveres szerv számára a közvetlen végrehajtás lehetőségét. A felperes a tartozásátvállalásról szóló nyilatkozatot késedelmesen küldte meg részére, és a tartozásátvállalás jogossága is vitatható.

A Szekszárdi Munkaügyi Bíróság az 1.M.361/2009/5. számú ítéletében a keresetet elutasította, a felperest 10.000 forint perköltség fizetésére kötelezte, és 7.000 forint eljárási illetékfizetési kötelezettséget is megállapított a terhére.

Az indokolás szerint a Legfelsőbb Bíróság határozatai megfeleltek a bírósági végrehajtásról szóló 1994. évi LIII. törvény (Vht.) 13. § (1) bekezdésében foglaltaknak, végrehajtható határozatoknak minősültek, ezért az illetményből való levonás nem volt jogszabálysértő.

A felperes fellebbezése folytán eljáró Tolna Megyei Bíróság 10.Mf.20.074/2009/4. számú ítéletében az elsőfokú bíróság ítéletét helybenhagyta, és a felperest 5000 forint perköltség, valamint 7000 forint fellebbezési illeték megfizetésére kötelezte.

A másodfokú bíróság ítélete indokolásában a pénztartozás teljesítésének a Ptk. 277. § (4)-(5) bekezdéseiben foglalt szabályait emelte ki, amely szerint a pénztartozás kötelezettjét az adott helyzetben általában elvárható eljárás, míg a jogosultat a teljesítés elősegítésének kötelezettsége terhelte. Mivel a per adatai szerint a felperes a tartozásátvállalásról szóló okiratot

csak a keresetleveléhez csatolta, a tartozásnak a szakszervezet részéről történő kiegyenlítésére utóbb alaptalanul hivatkozott. A másodfokú bíróság úgy ítélte meg, hogy a per tárgyát képező időben hatályos Vht. 6. § (1) bekezdésében foglaltak alkalmazásával helye volt a pénzkövetelés azonnali beszédési megbízás útján való behajtásának.

A felülvizsgálati kérelmében a felperes a jogerős ítélet hatályon kívül helyezését, az elsőfokú bíróság ítéletének megváltoztatását és a kereseti kérelmének helyt adó határozat meghozatalát, valamint az alperesnek a költségeiben való marasztalását kérte.

Az eljáró bíróságok részéről a Ptk. 286. § (1) bekezdésének és a Vht. 6. § (1) bekezdésének téves értelmezését állította.

A Ptk. 286. § (1) bekezdése szerint ugyanis a jogosult a harmadik személy részéről felajánlott teljesítést is köteles elfogadni, ha ehhez a kötelezett hozzájárult, és a szolgáltatás nincs személyhez kötve, illetőleg nem igényel olyan szakértelmet vagy képességet, amellyel a harmadik személy nem rendelkezik. A perbeli esetben ez a törvényi feltétel megvalósult, ezért a szakszervezet által kifizetett perköltséget az alperes indokolatlanul utalta vissza.

Az alperes a részére megítélt perköltséget a felperes illetményéből levonta, ezért a másodfokú bíróság iratellenesen hivatkozott arra, hogy a perbeli esetben a perben időben hatályban volt Vht. 6. § (1) bekezdése szerinti pénzforgalmi úton érvényesíthető behajtás történt beszédési megbízással, a kötelezett pénzügyi számlájáról való leemelés útján. Az alperes az illetményből közvetlen levonást eszközölt, amelyre a Hszt. 106. § (1) bekezdésében foglaltak szerint csak végrehajtható határozat alapján van helye, a Vht. 10. §-a pedig taxatív felsorolja, hogy milyen okiratok minősülnek végrehajtható okiratnak.

Az alperes ellenkérelmének lényege szerint a Vht. 2. §-a lehetőséget ad a közvetlen végrehajtásra, és a munkáltató ilyen közvetlen végrehajtásra jogosult az őt megillető egyes követeléseknek az adós munkabéréből és egyéb járandóságából való levonása révén, ezért a jogerős ítélet hatályában való tartását és a felperesnek a költségekben való marasztalását kérte.

A Legfelsőbb Bíróság a felülvizsgálati kérelmet a Pp. 274. § (1) bekezdésében foglaltak alkalmazásával tárgyaláson kívül bírálta el.

A felülvizsgálati kérelem az alábbiak szerint alapos.

Az eljáró bíróságoknak abban a jogkérdésben kellett állást foglalniuk, hogy az alperest megillette-e az a jog, miszerint a

felperes illetményéből a Legfelsőbb Bíróság két határozatában a javára megítélt perköltséget közvetlen levonja.

E jogkérdés megválaszolását illetően az alábbiak szerint mindkét bíróság tévedett.

Az elsőfokú bíróság döntése során elfogadta az alperesnek azt a téves jogi álláspontját, hogy a Hszt. 106. § (1) bekezdésében foglaltak szerinti illetményből való levonás a Vht. 2. §-ában meghatározott közvetlen végrehajtásnak minősül, amelyre a fegyveres szervet a Hszt. 106. § (1) bekezdése feljogosítja.

Ezzel szemben a Vht. 2. §-ában említett közvetlen végrehajtáson csak a Vht.-ban szabályozott közvetlen végrehajtási módok, így a közvetlen bírósági letiltás (Vht. 24-27. §-ai) és a közvetlen bírósági felhívás (Vht. 28. §) értendők. Amennyiben a hivatásos állomány tagjának tartozása áll fenn a fegyveres szervvel szemben, és önként nem teljesít vagy nem járul hozzá a tartozásnak az illetményéből való levonásához, a fegyveres szerv mint munkáltató, az Mt., a Ktv. és a Kjt. hatálya alá tartozó munkáltatókhoz hasonlóan, a követelését csak a Vht.-ben meghatározott módon hajthatja be.

A perbeli időben hatályban volt a Vht. 6. §-ában szabályozott pénzforgalmi úton érvényesíthető azonnali beszédési megbízás is.

A másodfokú bíróság ítélete indokolásában azonban iratellenesen állapította meg, hogy az alperes a felperessel szembeni pénzkövetelését ilyen módon érvényesítette. Ennek megtörténtét a per adatai nem támasztották alá, ezt az alperes sem állította, sőt, a felülvizsgálati ellenkérelmében azt a mindvégig téves jogi álláspontját erősítette meg, miszerint a Hszt. 106. §-a lehetőséget nyújt a Vht. 2. §-a szerinti közvetlen végrehajtásra.

A fentiekre figyelemmel az alperes akkor járt volna el jogszerűen, ha a Legfelsőbb Bíróságnak a felperest perköltségben marasztaló határozatai alapján az elsőfokú bíróságtól végrehajtási lap kiállítását (Vht. 15. § (1) bekezdés a) pont), vagy bírósági végrehajtás megindítását (Vht. 10. §) kéri.

A fenti indokolásra tekintettel a Legfelsőbb Bíróság a jogerős ítéletet hatályon kívül helyezte, a munkaügyi bíróság ítéletét megváltoztatta, és az alperest a jogellenesen levont összeg, valamint késedelmi kamata visszafizetésére kötelezte.

Az együttes első-, másodfokú és felülvizsgálati eljárási költség viseléséről a Pp. 78. §-ának (1) bekezdése alapján rendelkezett.

Az alperest az illetékekről szóló 1990. évi XCIII. törvény (Itv.) 5. § (1) bekezdés c) pontja alapján személyes illetékmentesség illeti meg, ezért a le nem rótt első-, másodfokú és felülvizsgálati eljárási illetéket az állam viseli.

Budapest, 2011. január 26.

Dr. Tálné dr. Molnár Erika a tanács elnöke, Dr. Földényi Gyuláné s.k. előadó bíró, Dr. Stark Marianna s.k. bíró

A kiadmány hitelével:

bíróági tisztviselő